

"ואהבת לרעך
כמוך"
ויקראו לך רוח

מאבק
לזכויות

חברותא
הומואים וטרנס

חברותא
74

גאות יחידה

שנים הם שתקו. רובם הסתירו את זהותם המינית והתייסרו
בחשאי. חלקם ניסו טיפולי המרה והיו גם כאלה שחשבו
לשים קץ לחייהם. הם, שהתחנכו באולכנות ובישיבות
הכי טובות, עדיין שומרים מצוות ורואים את עצמם כחלק
מהחברה הדתית. הרצח של שירה בנקי ובציעתם של חמישה
נוספים במצעד הגאווה הירושלמי גורם לתזוזה נוספת:
ההומזאים והלסביות הדתיים כבר לא רוצים לשתק, והרבנים
מבינים שמדובר בסוגיה הלכתית וחברתית שלא ניתן
להתעלם ממנה יותר. חגית שער

מצעד
הגאווה
בירושלים.
רוצים שינוי

מערכתיים בעבור אלה שמתמודדים עם הנושא הזה. חשוב לי להדגיש שהפתרון צריך להיות במסגרת ההלכה האורתודוקסית. אני לא רפורמי או קונסרבטיבי, אני רחוק משם".
למה חשוב לך להיות חלק מהעולם הדתי?

"כי אני מאמין בנצח ישראל, בתורה משמיים ובקדוש ברוך הוא. יש בעיה שצריך למצוא לה פתרון, אבל מפה ועד לזרוק את הכול, המרחק גדול. אני אדם מאמין. מה אני יכול לעשות?".

עמית, שהוא מייסד ויו"ר

עמותת "כמוך - הומואים דתיים אורתודוקסים", מוכר בשמו הבודי גם כיו"ר העמותה. משפחתו הקרובה יודעת על נטייתו המינית, אולם בבית הכנסת שבו הוא מתפלל, בקהילה הדתית שהוא חלק ממנה ואפילו בעבודה אף אחד אינו יודע על המורכבות שבה מתנהלים חיי.

כמו רבים מחברי העמותה, הוא בוחה בשלב זה לפחות, להישאר בתוך הארון. "אני לא הולך למצעדים, אני אפילו נגד. אני לא מתריס. הצניעות חשובה לי. הערכים של הציונות

בעולמה של תורה, התפללתי שעות ארוכות וכלום לא עזר. זה היה מאוד כואב". בגיל 23, אחרי לימודים בישיבת הסדר ושירות צבאי, הרגיש עמית שהוא חייב להכריע. "הרגשתי שמרוב טיפולים סביב הזהות המינית, אני לא מצליח לבנות את האישיות שלי. הרמתי ידיים, הפסקתי את הטיפולים. הייתה תקופת אבל ארוכה שבה הבנתי שהחיים שלי יהיו יותר מורכבים ממה שקיוויתי שיהיו והלכתי לטיפול מסוג אחר, שמטרתו הייתה להצליח לקבל את עצמי כמו שאני ולהבין איך ממשיכים מאן. חשוב לי להדגיש שזה הסיפור שלי, ואין בו כדי להעיד שהטיפול לא יצליח אצל אנשים אחרים".

הוא בן 35. גדל במסגרות תורניות לאורך כל הדרך והוא יהודי מאמין. מאוד. האפשרות להיות לא דתי אינה קיימת מבחינתו, אבל היום הוא כבר מבין שהנטיות המיניות שלו אינן ניתנות לשינוי והוא חי את המורכבות הקשה מדי יום. "אני לא מבקש למחוק פסוקים מהתורה, אבל אני מקווה שרבנים ימצאו פתרונות

קראת סוף כתה י"ב הבנתי שאני נמשך לגברים", פותח עמית (שם בדוי) את סיפורו. "הרגשתי שאני צריך לדבר על זה עם מישהו. התביישתי לפנות לרבנים בישיבה, ולכן חיפשתי רב אחר

קשוב לנפש האדם. זה היה בתקופה שלא היו עדיין טלפונים ניידים ואני הלכתי לטלפון ציבורי רחוק מהישיבה כדי לדבר. לא הכרנו, ובחשש גדול סיפרתי לו מה אני מרגיש. הוא הקשיב לי והציע שאגיע אליו לדבר. הלכתי אליו לסדרה של מפגשים, כשהמטרה שלי הייתה שיעזור לי להפסיק להרגיש ככה. כשהוא הבין שהוא לא מספיק מקצועי, הוא הפנה אותי לאנשי מקצוע, והתקווה שלי הייתה שהם ישנו אותי. לא הייתי מוכן לקבל את העובדה שאני אחר. הלכתי לכל מיני מטפלים. חיפשתי מישהו שיושיע אותי, צמתי ימים שלמים, בכיתי, השקעתי את עצמי

הרב רפי אוסטרוף: "אין פתרון הלכתי. יחד עם זאת, אני יכול להבין ולחוש חמלה. אני חושב שבדיוק כמו שמתייחסים יפה למחללי שבת שבאים להתפלל ולעלות לתורה, כך גם הקהילה צריכה להכיל הומואים"

עמית: "אני לא מבקש למחוק פסוקים מהתורה, אבל אני מקווה שרבים ימצאו פתרונות מערכתיים בעבור אלה שמתמודדים עם הנושא הזה במסגרת ההלכה האורתודוקסית"

פעילי עמותת "חברותא - הומואים דתיים" במפגש עם הרבנית מלכה פיוטרקובסקי צילום: חברותא

אותה פגישה מכוננת היוותה עבור הרב אוסטרוף תחילתו של מסע. הוא קרא חומר בנושא, ישב עם רבנים ("הרב מנחם בורשטיין מ"מכון פועה" הוציא חוברת על הנושא ולמדתי גם ממנה למרות חילוקי הדעות בינינו"), אבל יותר מכול, הוא למד מדניאל יונס, כיום יו"ר "חברותא - ארגון הומואים דתיים". "הכרתי אותו בתקופה שהיה שליח בני עקיבא בדנמרק. לא היינו חברים קרובים, אבל פתאום שמעתי שהוא יצא מהארון. נפגשנו ושאלתי אותו כל מה שרק אפשר היה לשאול".

מכתב שכתב ראש הישיבה החרדית "לייקווד" בארצות הברית לבחור הומי, היווה ציון דרך משמעותי נוסף. "מהמכתב למדתי שהתורה אוסרת את המעשה ולא את הנטייה. הרי גם המדע אינו יודע להסביר את הסיבות לנטייה, ואותו רב במכתבו קיבל את הנטייה כעובדה והציע לבחור לקחת את הכוחות ולעבוד בדרכים אחרות למען עם ישראל, בלי להתחתן. למעשה הוא הציע לו להיות סוג של נזיר. לימים פגשתי את אותו הרב ואמרתי לו שההצעה במכתבו היא בניגוד לרוח היהדות, כי אין דבר כזה נזיר ביהדות. והרי אנחנו יודעים שבעולם הנוצרי הרבה הומואים הפכו לכמרים וזה לא עבד. הוא השיב לי שאין לו פתרון אחר. ובעצם, גם לי אין פתרון הלכתי. יחד עם זאת, אני יכול להבין ולחוש חמלה. אני חושב שהומואים צריכים להיות חלק מהקהילה ובדיוק כמו שמתייחסים יפה לחילונים מחללי שבת שבאים

מהמקום הזה של הבנה וחמלה פועל הרב רפי אוסטרוף, יו"ר המועצה הדתית בגוש עציון ומייסד שותף של "מרכז יה"ל". אל העמדה המכילה שממנה הוא פועל היום הוא הגיע במקרה. "לפני כחמש שנים", מספר הרב אוסטרוף. "ניגש אליי בחור דתי צעיר מהמכינה שבה לימדתי וביקש לדבר בידיים רועדות ובפחד גדול הוא סיפר לי שהוא כנראה הומו. מגיל עשר, כך סיפר לי, ברור לו שהוא שונה, שהוא לא כמו כולם; אבל הוא לא מדבר על זה עם אף אחד, לא עם ההורים, לא עם חברים, לא עם אף נפש חיה והוא במצוקה גדולה". אותה שיחה, מספר הרב אוסטרוף, היוותה עבורו נקודת מפנה ביחסו לכל נושא הזהות המינית. "ישב לפניי בחור מקסים, עדין, וכל כולו חבילה של בכי. עד לאותו רגע לא הכרתי את הנושא בכלל. לימדתי בישיבות וידעתי שכשיש בעיה כזאת, אם באמת רוצים לשנות, הולכים למומחה שעוזר לעבור 'המרה' והכול בסדר, כי יש כאן בחירה. וגם 'ידעתי' שבעולם המודרני אנשים הופכים להיות הומואים כי הם מואסים בוגיות הנורמאלית ומחפשים ריגושים אחרים. והינה יושב לפניי בחור שהסיפור שלו מפרץ את שני הדברים ש'ידעתי' על הומואים, שכן בגיל עשר ילד לא בוחר את המיניות שלו, כלומר אין פה בחירה. והבנתי עוד דבר משמעותי, לבחור שישב לפניי לא היה אינטרס בבחירה הזאת, כי החיים של הומואים, הם חיים קשים. ישבתי מולו ולא היו לי תשובות".

הדתית הם הערכים שלי ואני בשר מבשרה. אין סיבה שארגיש אחרת ואין סיבה שהציונות הדתית לא תקבל אותי. נקודת המוצא שכל הומו עובר על איסור מפורש היא לא נכונה. וגם אם כן, אין אנשים שעוברים על איסורים אחרים מהתורה? אנשים שעוברים עבירות צווארון לבן הם חלק מהקהילה. האם מישוה צועק תועבה על אנשים שאינם נושאים באמונה במסחרם? הרי גם על כך נאמר שזו תועבה. יש הומופוביה והיא לא קשורה לעולם התורה. אצל חלק מהאנשים, התורה היא רק כלי ואמתלה להומופוביה האישית שלהם".

חמלה והבנה

לא קל לקבל החלטה במערכת מגוון דתי לפרסם כתבה על הומואים ולסביות דתיים, אבל אירועי החודש האחרון ובהם רצח הנערה שירה בנקי ז'ל, דקירתם של חמישה אנשים נוספים וההחלטה של רבנים אורתודוקסים שאינם יכולים להחשות עוד נוכח פגיעה באנשים בעלי נטייה מינית שונה הכריעו את הכף, כי גם אם אתם עוצמים עיניים ומתקשים לראות אותם בינינו, כדאי שתפנימו: הסטטיסטיקות המינוריות יותר מצביעות על כך שעל כל מאה מתפללים בבית הכנסת שלכם, כארבעה יהיו הומוסקסואלים ועל כל מאה מתפללות בין אחת לשלוש יהיו לסביות. מטרת הכתבה אינה לשנות את ההלכה וסדרי העולם, אלא רק להציע הקשבה, הבנה וחמלה.

אורתודוקסי גאה

ובעוד העמדה הרבנית מתבררת, למציאות בשטח חוקים משלה והיא לא תמיד מיישרת קו. הסיפור של הניאל יונס, יו"ר ארגון "חברותא", הוא דוגמה לכך. כבר מגיל צעיר הוא חש שמשוהו אצלו אחר. "אף פעם לא התעניינתי במשחקים של בנים ותמיד העדפתי להיות בקרבת הבנות. לא חושב שמישהו ידע ובעצם גם אני לא, אבל מדי פעם צעקו לעברי "הומו". בדיעבד, אני מבין שהיו לי בכיתה ובישיבה חברים הומואים, אבל במשך השנים גדלתי בתחושה שאני די לבד". רק בגיל 27, אחרי שסיים מסלול של שירות צבאי במסגרת ישיבת ההסדר בעתניאל ועוד שנתיים כשליח בני עקיבא בדנמרק, ואחרי הרבה ניסיונות ליצור קשרים משמעותיים עם בנות, חלקם ארוכים מאוד, הוא החליט שלא להתכחש יותר לנטייתו. "לאורך השנים חשבת שאם אמצא את 'האחת' המחשבות הזרות שנכנסו לי לראש ייעלמו, אבל זה לא קרה. בניגוד לחברים שלי שהסיפור של הנטייה המינית הרחיק אותם מהדת, אצלי קרה בדיוק ההפך. בתקופת השפל שלי, בערך סביב כיתה ט', כשגם תכננתי להתאבד, היחיד

"ההכלה הזאת היא ההכלה המקסימאלית כפי שלימדוני רבותיי והיא המקסימום שאפשר להכיל. בא אליי בחור שהתבקש להיות עד בחתונה של חבר. הוא סיפר שהוא בעל נטייה, ובעבר כשל בהתנהגות אסורה על פי תורה. הוא שאל אותי אם יוכל להיות עד בחתונה. שאלתי אותו אם עכשיו הוא נכשל והוא אמר שלא. איני יודע מה יהיה איתו בעתיד, אבל עכשיו אינו נכשל. אמרתי לו, שאם כך אין מניעה שיהיה עד. רבנים אחרים היו פוסלים אותו לעדות". ועדיין לרוב ההומואים יהיה קשה עם עמדתך.

"אנחנו אוהבים ומכילים הומוסקסואלים וגם יודעים שזאת אינה מחלה או סטייה. יחד עם זאת, אני טוען שהכי פשוט להכיל בחור בן 16 שבא עם בלבלול בזהות, אבל המחיר של ההכלה הזאת הוא טרגדיה בשלבים המאוחרים יותר".
מה אתה מציע?

"אני עובד עם 60 אנשי מקצוע, ואני יודע שכאשר בחור או בחורה מגיעים לטיפול בשלב של בירור הזהות יש מה לעשות. במחקר שערכנו, מתוך 627 נחקרים, כשליש הגיעו לשינוי מלא ועוד שלישי לשינוי חלקי".

למעלה: הרב רפי אוסטרובי

למטה: הרב רפי פורשטיין
צילום: מיכאל פורשטיין

להתפלל ולעלות לתורה, כך גם הקהילה צריכה להכיל הומואים. בעבר, יהודי שלא היה דתי לא היה לו חלק בעם ישראל וכיום העמדה הזאת השתנתה. בפועל, היחס להומואים עובר שינוי".
למעשה אתה מציע שכמו שהציבור מאפשר לאנשים שעוברים עבירות אחרות להיות חלק מהקהל, כך גם לנהוג בהומואים, בלי להיכנס לשאלה ההלכתית.
"נכון. הרי קהילות לא הופכות גברים שבוגדים בנשותיהם למוקצים מחמת מיאוס ולא מנדות בנים שחזרו בשאלה ובאים להתפלל כשהם מבקרים את ההורים. במשך השנים יצא לי לפגוש נערים ובוגרים הומואים שחיים בייסורים נוראיים כל הזמן. ההתלבטות וחוסר הקבלה שלהם את עצמם ושל משפחתם, או של מישו מהמשפחה הם מאוד קשים".

הרב אהרל'ה הראל, ראש מערך ההכוון של הארגון "בקדושה - מרכז העצמה לחיי משפחה", מציג עמדה אחרת מהרב אוסטרובי. "ברמה הפרטית, צריכה להיות קבלה מלאה", אומר הרב הראל. "ברמה הכללית העמדה היא של אפס הכלה. אומנם אף קהילה לא צריכה להיות חשדנית ולחפש במכוון עד כמה אנשים מקפידים על שמירת מצוות, אבל מי שבא ומצהיר על זוגיות עם בן מינו - זה כבר סיפור אחר".
והיהדות לא יכולה להכיל יותר מכך?

זהורית שורק: "הרגשתי שאני לא יכולה עוד לחיות בשקר, אבל אני גם לא יכולה להיות חילונית, כי אני אדם מאמין. אז מה האפשרויות שלי? ההוצאה הזאת מהחברה היא סוג של נידוי ואני רוצה שיהיה שינוי"

מצעד הגאווה בירושלים, 2012

צילום: "בת קול" - ארגון לסביבות דתיות

דניאל יונס: "בתקופת השפל שלי, בערך סביב כיתה ט', כשגם תכננתי להתאבד, היחיד שהרגשתי שאני יכול לדבר איתו בחופשיות, להתייעץ איתו, לבכות מולו מבלי לחשוש מדחייה היה אלוקים"

הרב בני לאו: "רוב האנשים היו רוצים לחיות במבנה המשפחתי המסורתי, אבל הם לכודים. לא מדובר באנשים רעים שבאו להשחית את הארץ או לקעקע את חזון שיבת ציון. הם אנשים טובים שלכודים בתוך זהות מסוימת"

שהרגשתי שאני יכול לדבר איתו בחופשיות, להתייעץ איתו, לבכות מולו מבלי לחשוש מדחייה היה אלוקים. התפללתי שעות וביקשתי ממנו חום ואהבה.
נשמע קשה.

"כן. בהחלט. הבדידות הייתה גדולה ולא היה עם מי לדבר. באופן כללי בחברה הדתית כמעט לא מדברים על מיניות, וכשכבר דיברו, השיח לא דיבר אליי בכלל. לא היה לי למי לפנות."

איך אתה מגדיר את עצמך מבחינה דתית?

"אני דתי אורתודוקסי. שומר שבת וכשרות ומתפלל כל יום ומניח תפילין."

אתה משתייך לקהילה דתית כלשהי? איך לי קהילה דתית מוגדרת. אני עדיין רואה את עצמי חלק מקהילת ש"י עגנון, הקהילה שבה גדלתי והמשפחה שלי היא חלק ממנה. והקהילה מקבלת אותך?

"כן. מאז שיצאתי מהארון גם נתנו לי כמה פעמים לעלות לתורה ולהיות חזן. אחרי הרצח כבר נוער החלטתי שצריך לעשות מעשה ופרסמתי מאמר ב-YNET בשם מלא. שבת לאחר מכן חיפשתי בבית הכנסת את המבטים וההתלחשויות ולא היו. כמה זמן לאחר מכן, התראיינתי ל'ג'רוזלם פוסט' והייתה תמונה שלי על רקע בית הכנסת. אחד מזקני הקהילה שנפטר בינתיים, אמר לאבא שלי: 'ראיתי תמונה יפה של הבן שלך בעיתון' וזהו. לא הייתה שם הסתייגות. אז כן, אני עדיין מרגיש חלק מהקהילה."

איך ההורים שלך קיבלו את זה? "זה לא בא להם בהפתעה, אבל זה היה להם לא פשוט. למרות זאת, הם קיבלו וחיבקו אותי מהרגע הראשון. סיפרתי להם את זה בערב שמחת

מספר לעצמו שהוא כן רוצה להיות עם בני המין השני וכן הלאה. או אין שום דבר שאמרו לנו או שיכולים לומר לנו שלא חשבנו לעצמנו לבד. לא כולם שורדים את חיבוטי הנפש האלה ויש כאלה ששולחים יד בנפשם. למרות השנים שחלפו, המקום שהיינו בו כאנשים צעירים, מקום של בדידות איומה ותחושה שאת לבד בעולם עדיין נמצא שם בפנים והוא מאוד-מאוד כואב."

גם זהורית שורק (39) מדברת על המקום הבודד והכואב שנמצאים בו להט"בים, במיוחד כאשר הם מתבקשים לבחור בין להיות חלק מהעולם הדתי או לצאת מהארון. "בדידות היא דבר קשה וכשהחברה הדתית מכריחה לבחור, רבים וטובים בוחרים לא להיות דתיים. האפשרות השנייה היא להיות דתי, אבל להיות בשקר. ואני הרגשתי שאני לא יכולה עוד להיות בשקר, אבל אני גם לא יכולה להיות חילונית, כי אני אדם מאמין. אז מה האפשרויות שלי? ההוצאה הזאת מהחברה היא סוג של נדיוד ואני רוצה שיהיה שינוי, כי אנשים שפחות חזקים ממני כבר לא נמצאים איתנו כיום. אני מכירה הרבה אנשים שעשו ניסיונות התאבדות ואנשים שחוו קושי גדול לקבל את עצמם". היא בוגרת אולפנת צביה בירושלים, נישאה בגיל צעיר כיאה לבת המגור, ונולדו לה שני ילדים (כיום בני 17 ו-13). התחושה שהנטיית המיניות שלה שונות מהנורמה הייתה שם עוד מתקופת האולפנה. "היו לי כל מיני תירוצים והצדקות, המרכזי ביניהם היה שזה יעבור לי. התחנתני עם בחור מקסים, אינטליגנטי ונעים בגיל צעיר, כי כולם התחננו ולא הייתה סיבה שלא. בגיל 22 כבר

תורה ולמחרת, אבא שלי ממש משך אותי בכוח לרקוד איתו. יחד עם זאת, אני תמיד אומר לאנשים שמתלבטים אם לספר להורים: 'תזכרו שלכם לקח כמה שנים לקבל שאתם כאלה, אז אל תצפו מהם לעבור מעכשיו לעכשיו את כל התהליך שלכם לקח שנים לעבור'."

חיים של אמת

גם בת עמי נוימאיר-פוטשניק (45) יודעת לספר על השנים הקשות והבדידות הגדולה עד שמצאה את המקום הנכון. היא גדלה בפתח תקווה, למדה באולפנה באלקנה, ורק לאחר שחצתה את גיל 30 וחוותה אינספור דייטים כושלים שאף אחד מהם לא הוביל לפגישה שנייה, העזה לחפש וגם למצוא תשובות. כיום היא חיה עם בת זוג ויש להן ילדים משותפים וכן, היא מגדירה את עצמה דתייה; כי מצד אחד האמונה עדיין קיימת בתוכה ומצד שני, היא לא מוכנה יותר להיות בשום ארון. "אין מחיר לזכות להיות חיים של אמת, בלי לשקר ולהסתתר ולהכחיש את מי שאת. הייתי בארון, ואני 11 שנה מחוזה לו."

חיים מחוץ לארון בחברה הדתית, השאלות, האמירות - המחיר לא כבר מדי?

"לחיים מחוץ לארון יש מחיר, אבל אין בכלל מה להשוות למחיר של חיים בתוך הארון. ובאשר להתמודדות עם הסביבה, אין שום קול שיגיד לנו ולא היה שם קודם."

מה זאת אומרת?

"עוד הרבה לפני שאדם יוצא מהארון, הוא מתמודד עם שאלות קשות בתוך עצמו. כמו: 'מה הקדוש ברוך הוא רוצה ממני?' ו'למה אני?' ויש שנאה עצמית גדולה ורצון להשתנות ולהיות כמו כולם, וכל אחד

מוות ואני נלחם שלא כך יהיה. ואם אנחנו כאנשי דת מנותקים מהדיאלוג וטומנים את הראש בחול - אין לנו אמירה. האיש שהחזיק בסכין היה מוזן בדיבורי תועבה. אנחנו מדברים בצורה לא יפה, בולזול, בגסות ובאיבה ואנחנו בעיקר צריכים לשנות את השפה. כל מי שחי בסביבה דתית אין לו ספק שהמודל שאנחנו מתפללים אליו הוא המודל המשפחתי הנורמטיבי של איש ואישה. ולכן אני לא חושב שכשאנחנו מפסיקים לדבר בצורה גסה ורעה אנחנו מערערים את יסודות המשפחה הנורמטיבית".

אתה לא חושש שעיסוק בתופעה יעצים אותה?
 "לא הכרתי אחד או אחת שהגיעו למקום הזה מתוך בחירה. צריך לזכור שלא מדובר באנשים רעים שבאו להשחית את הארץ או לקעקע את חזון שיבת ציון. הם אנשים טובים שלכודים בתוך זהות מסוימת. אני רוצה לומר לקוראות ולקוראים שלא יפחדו. יש הרבה צעירים שעסוקים בשאלה האם מותר להם לצאת מהארון, וההורים שלהם הם עצמם זקוקים לעזרה. התפקיד שלנו הוא להושיט יד, לסייע ולאפשר לאנשים לצאת לאור, לבחור בחיים. זו המשימה החשובה לעת הזאת." ■

הפגנות חרדים בעולם נגד הקהילה ההומו-לסבית

התורה במובן העמוק יותר של תורת ישראל יכולים להיות גם בהסכמה שבשתיקה. היה לי חשוב לבוא ולומר לאנשים הנבוכים שזאת אינה דרכה של תורה. אמרתי שם שבאתי כשליח ציבור בשם הרבנים שמתנגדים לרצחנות הזאת. הדבר השני שעשיתי איתם היה להתפלל לשלום הפצועים ולשלום שירה שבהמשך נפטרה מפציעה. הדבר השלישי שאמרתי להם היה שמחקרים מלמדים שבאוקלוסייה שלהם שיעור ההתאבדויות גבוה, והתאבדות גם היא רצח. ולכן כל מי שרוצה לדבר עם רבנים, אנחנו שם בשבילם. זאת אוקלוסייה שנכפה עליה גנטית מבנה אישיות אחר. אין פה אשמה ואנחנו אוהבים אותם ורוצים לעזור".

הרב פוירשטיין לא היה היחיד. יחד איתו היה שם הרב בני לאו. "לאחר הרצח הרגשתי שאסור לעולם התורה להפקיר את הזירה", אומר הרב לאו. "יש ציבור גדול שמתמודד עם סוגיית המיניות ואם לא נהיה איתם שם כאנשים שמדברים בשם התורה, אנחנו יכולים להפוך אותם לאנשים שמנותקים מכל הקשר יהודי".
 "יש כאלה שיגידו שעדיף ככה. יש כאלה שיגידו שעדיף שלא יחיו. חיים בתוך ארון הם גור דין

הייתי אימא". בגיל 29 כשהרגיש שאינה יכולה להתכחש עוד לנטייתו המינית, התגרשה וכיום היא חיה עם בת זוג, לסבית מוצהרת, דתייה, פעילה בארגון "בת קול", והיא מתקוממת נגד העמדה הרבנית שעל פיה היא צריכה לבחור האם להיות או לסבית או דתייה.

שתיקה כהודאה

לא תמיד קל למצוא אנשים שיתראיינו לכתבות שעוסקות בתופעות שאינן חלק מהנורמה. הפעם זרמו אלינו אנשים שהסכימו להתראיין. התחושה הייתה ששנים של השתקה, דחייה והתכחשות התנפצו בכאב גדול על אירועי החודש האחרון. אלא שהפעם הם לא נותרו לבד בזירה. בעצרת התמיכה שהתקיימה בעקבות הדקירות הרצחניות, היו גם שני רבנים: הרב בני לאו והרב רפי פוירשטיין. "הצעד לא היה קל, שכן ההליכה שלי לעצרת הייתה עשויה להתפרש כתמיכה גורפת שלי בדרך החיים הזאת ובביטול איסור תורה", מודה הרב פוירשטיין. "אבל כשזה הגיע לרצח - לא יכולתי לשתוק עוד. וכאשר קיבלתי הזמנה לעצרת, החלטתי שאני מפסיק לפחד ומגיע; כי עוצמת חילול ה' וביזוי כבוד